

LES MONTSERRATINES

Odèn, Solsonès

A ponent del terme d'Odèn, al Solsonès, sobre els antics nuclis del Sàlzer i la Móra Comdal afloren unes formacions conglomerat. Per la similitud morfològica hom les ha batejat genèricament com a Montserratines. Aquesta mena de rocam és molt corrent a la zona: El Corb i Sant Honorat, Cavallera, Canalda, Vilamala... però de totes, les que presenten formes més capricioses, son aquestes de la Móra.

Es coneixen genèricament com a Montserratines, però topogràficament les diverses formacions reben noms diferents: Roques de Molló, les Encantades, Roques de Medes, els Torms, Blanques, del Quirol, Serra-Seca,...

La contrada resulta d'allò més interessant per a l'excursionista i l'itinerari pot esdevenir una agradable matinal. Te un perfil atípic en V, dons el punt més baix es troba a mig recorregut. Però si això us incomoda, podeu iniciar-lo, per exemple, a la Caseta del Sàlzer.

Aproximació.

Per la L-401 entre Coll de Jou i el Pont d'Espia, a l'alçada de Cambrils es pren la carretera local en direcció a Solsona.

Des de Solsona en direcció Bassella, al cap d'uns 3 km, es troba un encreuament a mà dreta, i cal agafar una carretera local, en direcció Cirera. Es passa pel Pont del Clop, Montpol i s'arriba a Cambrils.

Venint de Lleida per la C-14 en direcció Ponts, abans d'arribar a Oliana, s'agafa un encreuament a mà dreta en direcció Solsona per la C-26, es passa per Ogern, i a pocs quilòmetres s'arriba al Pont de Querol on trobareu una carretera local direcció a Cambrils a mà esquerra.

Deixem el vehicle a la carretera local Solsona-Cambrils, al costat del monument recordatori del pas del Tour de France, prop del Mirador de Serra-seca.

Serra Seca (1200 m)

Comencem a caminar vers NW per la carretera seguint els senyals del GR-1. A la primera corba a mà dreta l'abandonem tot enfilant-nos per un llom rocallós a mà esquerra (camí poc definit, cal estar atent als senyals).

Paral·lels a la carretera, anem resseguint la carena de la serra, vers N, amb tendència a guanyar alçària. Ara ja per camí ben definit. Vers ponent gaudim d'una perspectiva general de la contrada que visitarem. Al Turó dels Mals Aires creuem una pista que puja de la carretera i va a un feixa propera. Després enfilem el Cap del Roc del Grau i davallam pel cantó llevantí de la carena. Deixem el GR que marxa a mà dreta vers Cambrils i continuem pel Camí del Grau. Poc més enllà a mà esquerra hi ha un profund avenc. Passat l'avenc virem a NW.

Vers aquella direcció, aviat podem albirar la cara soleia de la Serra de Turp, presidida per lo Cogulló i, més proper, el Coll Femia on hi arriba una pista des de Llinars. Podem observar que una altra pista surt del coll en direcció SW. No cal que arribem al coll, podem fer un gir de 90° i baixar a buscar aquesta pista que seguim uns pocs metres dons aviat mor sobre el llom pedregós del Serrat Molar. En aquest llom hi ha un rètol que ens anuncia la possibilitat d'albirar isards.

Fem un gir de 90° i comencem a davallar vers el SE seguint senyals de pintura blancs i algunes fites. Fort pendent per terreny inestable i camí poc definit. Cal estar pendent dels senyals i les fites. Per una àmplia lleixa resseguint les Roques Blanques amb l'estimball als nostres peus en el sentit de les busques del rellotge i ens entaforem a la pregona llera del Torrent Mal.

Torrent Mal (1122 m)

A la llera, uns parabolts ens indiquen que és zona de pràctica del

Les Encantades. Dibuix procedent de la web de UEC Mataró (no se'n cita l'autor)

barranquisme. Poc més enllà un rètol ens anuncia la font que raja amb deu abundosa per un brollador metàl·lic, sota una timba. A partir d'aquest punt anirem marxant vers ponent, seguint

per àmplies lleixes a mitja alçària els replers de les torrenteres que solquen el paisatge des de la carena.

Per una àmplia lleixa a mitja alçària, curulla de vegetació (pineda, alzina...) anem resseguint les Roques Blanques i observant, quan la vegetació ens ho permet, les formacions, agulles i parets de les Roques de Medes. Quan les doblem, per sobre els Torms, ja podem albirar vers ponent les Encantades.

Ens sorprèn la silueta de les Amoroses, talment com dos caps humans donant-se un bes. Pilars, agulles,... formen un conjunt molt elegant i harmoniós. A mesura que ens hi acostem, si girem la vista enrere, podem albirar l'esveltesa de les agulles dels Torms, als peus de les Roques de Medes.

Superem les encantades per migdia i podem observar la seva cara ponentina, tant o més interessant que la llevantina. Som a la rasa de Molló i un rètol ens assenyala la font de Voltrera, lleugerament apartada del camí.

Rasa avall podem albirar els Camps de la Móra Comdal. Encara vers ponent ens anem atansant a la carena de la serra de l'Obac.

Collet de les Artigues (1095 m)

Al bell mig de la serra de l'Obac (o de les Anoves, segons quin mapa es consulti). Hi arriba una pista que puja des de Les Anoves. Partió de terme entre Oliana i Odèn, per tant entre l'Alt Urgell i el Solsonès. Girem 90° seguint un corriol ben fressat, baixant per fortíssim i pedregós pendent vers el S, entremig d'un bosc mixt de pineda i alzinar, seguint pel marge dret d'una torrentera, a ponent de les Roques de Molló. Passem a l'altre marge. Una sòlida barana de fusta protegeix un pas exposat. Remuntem lleugerament per seguir, altre volta en fort pendent, torrentera avall.

Ja a la llera, el corriol ens deixa sobre una antiga pista que en poca estona ens mena a una cruïlla.

Camí del Capellà (760 m)

Cruïlla amb rètol indicador (i horaris estimats erronis). A mà dreta aniríem a Santa Eugènia de la Móra Comdal, ermita romànica en estat deplorable. Els senyals continuen pel ramal del mig, vers el S cap a Oliana. Nosaltres prenem el de l'esquerra, en direcció a Santa Magdalena, per una àmplia i planera pista de terra, vers l'E. Abastem els Plans del Sàlzer, àmplies feixes avui destinades al pasturatge de bestiar boví. Des d'aquest punt podem albirar les Montserratines en conjunt i una perspectiva ben diferent. Rebutgem alguns ramals que surten de la pista principal, fins a la Caseta del Sàlzer, situada en una cruïlla de camins. Ens queda a mà esquerra. Podem albirar vers el SE l'ermita de Santa Magdalena. Ens en delaten la presència els xiprers que hi ha a redós.

Continuem per la pista principal que per l'esquerra marxa vers el NE en moderat però constant pendent. Descriu una gran marrada en el sentit de les busques del rellotge, per guanyar alçària. Atenyem la casa del Sàlzer i després d'un revolt molt tancat, l'ermita.

Santa Magdalena del Sàlzer (970 m).

Esglesiola romànica d'una sola nau amb un petit cementiri al costat i coberta de lloses restaurada recentment. A tocar del mas de Can Prat. Seguim per la pista. Poc abans d'arribar a la Collada del Sàlzer atenyem a mà dreta una altra pista per on transita el GR-1. Seguint els senyals del GR, continuant pel camí que veníem, arribaríem a la collada. Però fem dreuera prenent-ne una a mà esquerra que acaba en un prat envoltat de pastors elèctrics des de on ens plantem sobre una pista pavimentada que prenem a mà esquerra, en pujada, on recuperem el GR. Abans d'un tancat revolt a mà dreta, els senyals blanc i vermells ens indiquen prendre un antic camí de bast a mà esquerra.

Per camí ben fressat i moderat pendent, guiats pels senyals, anem enfilant-nos vers el NE pel llom ponentí de Serra-Seca i, després d'algunes llaçades atenyem la carretera de Solsona a Cambrils.

Toni Planas
6 de febrer 2010
27 de novembre 2011